

Nguyên văn Tựa Sắc ‘Vos Estis Lux Mundi’ của Đức Giáo Hoàng Phanxicô ban hành các quy tắc chống lạm dụng và che đậy

Vũ Văn An,
10/May/2019

Theo tin Zenit, Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã ký tựa sắc ‘Vos Estis Lux Mundi’, đánh dấu bước quan trọng thứ hai sau Hội Nghị Thượng Đỉnh tháng Hai tại Vatican về việc bảo vệ các vị thành niên.

Hội nghị trên đã qui tụ chủ tịch các hội đồng giám mục thế giới và đã dự trù ba bước hành động tức khắc: (1) công bố một tựa sắc về việc bảo vệ các vị thành niên trong thị quốc Vatican (việc này đã được thực hiện một tháng sau Hội Nghị), (2) một ‘cẩm nang’ (vademecum) chống lạm dụng cho Giáo Hội hoàn vũ để giải thích rõ ràng cho các giám mục phải xử lý các vụ lạm dụng ra sao, và (3) thiết lập “các toán đặc nhiệm” (task forces) giúp các giáo phận nào trên thế giới cần giúp đỡ trong việc thi hành các biện pháp thích đáng để bảo vệ các vị thành niên.

Bước thứ nhất, thực hiện sau Hội Nghị một tháng, bao gồm việc công bố các luật lệ liên quan tới thị quốc Vatican. Ba văn kiện: các luật lệ về việc bảo vệ các vị thành niên trong thị quốc Vatican, tựa sắc áp dụng các quy tắc cho Giáo Triều Rôma, và Các Hướng Dẫn cho Giáo phận Rôma (Vicariate of Vatican City), đều là những qui định nhằm “tăng cường việc bảo vệ các vị thành niên bằng cách tăng cường khuôn khổ quy tắc”.

Văn kiện hôm nay thiết lập các thủ tục mới trong việc báo cáo lạm dụng và bạo lực, buộc các giám mục và các bề trên dòng chịu trách nhiệm đối với các hành động của các vị, và bao gồm

nghĩa vụ các giáo sĩ và tu sĩ phải báo cáo việc lạm dụng.

Nó ra lệnh mỗi giáo phận phải thiết lập một hệ thống để công chúng đệ nạp các báo cáo lạm dụng một cách dễ dàng.

Dưới đây là tuyên bố của Tòa Thánh về tự sắc, tiếp theo là toàn văn tự sắc do Tòa Thánh cung cấp.

TUYÊN BỐ:

Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã ban hành Tông Thư dưới hình thức Tự Sắc “Vos estis lux mundi” (các con là ánh sáng thế gian) liên quan tới các biện pháp mới cần được áp dụng để ngăn chặn và chống lạm dụng tình dục chống các vị thành niên, những người dễ bị tổn thương hoặc các lạm dụng thực hiện bằng bạo lực, đe dọa hoặc lạm quyền.

Tự sắc này, sản phẩm của suy nghĩ và hợp tác trong và sau cuộc họp của các Chủ tịch Hội đồng Giám mục và Bề trên cả các Viện tu trì chính, được tổ chức vào tháng 2 vừa qua, nói lên cam kết hơn nữa của Giáo hội trong lĩnh vực này.

“Vos estis lux mundi” chứa đựng một số yếu tố đổi mới nhằm cải thiện việc phối hợp giữa các giáo phận và Tòa thánh. Đặc biệt, trong vòng một năm, tất cả các giáo phận phải thiết lập các hệ thống ổn định và công chúng có thể lui tới để báo cáo các trường hợp lạm dụng tình dục và che đậy chúng.

Hơn nữa, Tự sắc này bắt buộc tất cả các giáo sĩ, cũng như tu sĩ nam nữ, phải báo cáo với các cơ quan giáo hội có năng quyền các vụ lạm dụng mà họ biết được. Các trường hợp được báo cáo sau đó phải được thẩm tra nhanh chóng và xử lý phù hợp với giáo luật. Đối với các báo cáo liên quan đến các Giám mục, Tự sắc đưa ra các biện pháp có tính thủ tục; như 1 quy luật, các biện pháp này trao trách nhiệm cho các vị Tổng Giám Mục của giáo tỉnh liên hệ phải thẩm tra những gì được báo cáo. Lần đầu tiên cũng thiết lập các giới hạn về thời gian trong đó các cuộc điều tra phải được tiến hành, cũng như các thủ tục phải tuân theo bởi vị Tổng Giám Mục; vị này có thể sử dụng các đóng góp chuyên môn chuyên biệt của giáo dân.

Cuối cùng, Tự sắc nhấn mạnh đến việc chăm sóc những người bị thiệt hại và tầm quan trọng phải chào đón họ, lắng nghe họ và đồng hành cùng họ, cung cấp cho họ sự hỗ trợ về tinh thần và y tế mà họ cần.

Mong muốn sâu sắc của chúng ta là Tự sắc mới này, được kèm theo bằng lời cầu nguyện và được thúc đẩy bằng việc hoán cải, sẽ góp phần xóa bỏ tai họa lạm dụng tình dục trẻ vị thành niên và người yếu thế.

TÔNG THƯ DƯỚI HÌNH THỨC TỰ SẮC CỦA ĐỨC GIÁO HOÀNG PHANXICÔ: “Vos estis lux mundi”

"Các con là ánh sáng thế gian. Một thành phố nằm trên đồi không thể bị che khuất" (Mt 5:14). Chúa Giêsu Kitô của chúng ta kêu gọi mọi tín hữu trở thành một tấm gương sáng ngời về nhân đức, chính trực và thánh thiện. Thật vậy, tất cả chúng ta được kêu gọi làm chứng cụ thể cho niềm tin vào Chúa Kitô trong đời sống của chúng ta và đặc biệt, trong mối liên hệ của chúng ta với những người khác.

Các tội ác lạm dụng tình dục xúc phạm đến Chúa của chúng ta, gây thiệt hại về thể chất, tâm lý và tinh thần cho các nạn nhân và gây tổn hại cho cộng đồng tín hữu. Để những hiện tượng này, dưới mọi hình thức, không bao giờ xảy ra nữa, cần phải liên tục và sâu sắc hoán cải tâm hồn, chứng thực bằng các hành động cụ thể và hữu hiệu liên quan đến mọi người trong Giáo hội, để sự thánh thiện bản thân và cam kết luân lý có thể góp phần phát huy tính khả tín trọn vẹn của sứ điệp Tin Mừng và tính hữu hiệu của sứ mệnh Giáo hội. Điều này chỉ trở nên khả hữu với ơn Chúa Thánh Thần tuôn đổ vào lòng chúng ta, vì chúng ta phải luôn ghi nhớ các lời lẽ của Chúa Giêsu: “ Ngoài Thầy ra, các con không thể làm gì được” (Ga 15: 5). Ngay cả khi đã hoàn thành được rất nhiều, chúng ta vẫn phải tiếp tục học hỏi từ các bài học cay đắng của quá khứ, nhìn tới tương lai một cách đầy hy vọng.

Trước hết, trách nhiệm này thuộc về những người kế vị các Tông đồ, được Thiên Chúa chọn làm những nhà lãnh đạo mục vụ của Dân Người, và đòi hỏi nơi họ một cam kết theo sát con đường của Thầy Chí Thánh. Thực thể, vì thừa tác vụ của họ, các Giám mục, “ như các đại diện và đặc sứ của Chúa Kitô, cai quản các giáo hội đặc thù được ủy thác cho họ bằng lời chỉ bảo, khuyên dạy, gương sáng, và cả bằng thể giá và quyền hành thánh thiêng của họ nữa, những thể giá và quyền hành mà họ chỉ thực sự sử dụng để xây dựng đoàn chiên của họ trong sự thật và sự thánh thiện, luôn ghi nhớ rằng người lớn hơn phải trở thành bé hơn và người đứng đầu phải trở thành người tôi tớ (Công đồng Vatican thứ hai, Hiến chế tín lý *Lumen Gentium*, 27). Điều liên hệ mật thiết với các người kế vị các Tông đồ cũng liên hệ tới tất cả những ai, theo nhiều cách khác nhau, đảm nhận các thừa tác vụ trong Giáo hội, hoặc tuyên xưng những lời chỉ bảo của Tin Mừng, hoặc được kêu gọi phục vụ Dân Kitô giáo. Do đó, điều tốt lành là các thủ tục phải được áp dụng phổ quát để ngăn chặn và chống lại các tội ác vốn phản bội lòng tin của tín hữu này.

Tôi mong muốn cam kết này được thi hành một cách hoàn toàn theo tinh thần giáo hội, để nó nói lên sự hiệp thông vốn giữ cho chúng ta hợp nhất, trong việc lắng nghe nhau và cởi mở đối với những đóng góp của những người biết quan tâm sâu sắc đến diễn trình hoán cải này.

Do đó, tôi ban sắc lệnh:

TIÊU ĐỀ I: CÁC ĐIỀU KHOẢN TỔNG QUÁT

Điều 1 - Phạm vi áp dụng

§1. Các qui định này áp dụng cho các báo cáo liên hệ đến các giáo sĩ hoặc thành viên của Viện Đời sống thánh hiến hoặc các Hội đời sống tông đồ và liên quan tới:

a) các tội phạm điều răn thứ sáu trong Mười Điều răn bao gồm:

i. Ép buộc ai đó, bằng bạo lực hoặc đe dọa hoặc qua việc lạm quyền, để thực hiện hoặc bắt thực hiện các hành vi tình dục;

ii. thực hành các hành vi tình dục với một vị thành niên hoặc người dễ bị tổn thương;

iii. sản xuất, trưng bày, sở hữu hoặc phân phối văn hóa khiêu dâm trẻ em, bằng cả các phương tiện điện tử, cũng như tuyển dụng hoặc xúi giục một vị thành niên hoặc người dễ bị tổn thương tham gia trưng bày khiêu dâm;

b) tác phong thi hành bởi các đối tượng được đề cập trong điều 6, bao gồm các hành động

hoặc thiếu sót nhằm can thiệp vào hoặc tránh né các cuộc điều tra dân sự hoặc điều tra giáo luật, bất kể có tính hành chính hay hình sự, chống lại một giáo sĩ hoặc một tu sĩ liên quan đến các tội phạm được đề cập trong tiêu mục a) của điều này.

§2. Đối với mục đích của các quy tắc này,

a) “*vị thành niên*” có nghĩa là: bất cứ người nào dưới mười tám tuổi, hoặc được pháp luật coi là tương đương với một vị thành niên;

b) “*Người dễ bị tổn thương*”, có nghĩa là: bất cứ người nào trong tình trạng ốm yếu, khiếm khuyết về thể chất hoặc tinh thần, hoặc thiếu tự do bản thân, một điều, trên thực tế, thậm chí đôi khi, hạn chế khả năng hiểu hoặc muốn hoặc chống lại hành vi phạm tội;

c) “*văn hóa khiêu dâm trẻ em*” có nghĩa là: bất cứ việc trình bày nào về một vị thành niên, bất chấp các phương tiện được sử dụng, liên quan đến các hoạt động tình dục rõ ràng, dù là thật hay giả, và bất cứ việc trình bày nào về các cơ quan tình dục của các vị thành niên chủ yếu nhằm mục đích tình dục.

Điều 2 - Tiếp nhận các báo cáo và bảo vệ dữ kiện

§1. Bằng cách lưu ý đến các điều khoản có thể được tiếp nhận bởi các Hội đồng Giám mục liên hệ, bởi các Thượng hội đồng các Giám mục của các Giáo hội Thượng phụ và các Giáo hội Tổng Giám mục, hoặc bởi các Công đồng của Các Giáo phẩm (hierarchs) Giáo hội Giáo đô tự trị, các Giáo phận hay các Giáo phận Đông phương, từng cá thể hoặc cùng với nhau, phải thiết lập trong vòng một năm kể từ khi các quy tắc này có hiệu lực, một hoặc nhiều hệ thống công khai, ổn định và dễ tiếp cận để đệ nạp báo cáo, thậm chí qua việc lập ra một văn phòng giáo hội chuyên biệt. Các Giáo phận và các Giáo phận Đông phương sẽ thông báo cho Vị Đại diện Giáo hoàng về việc thiết lập các hệ thống được đề cập trong điều này.

§2. Các thông tin được đề cập trong điều này được bảo vệ và xử lý một cách có thể đảm bảo sự an toàn, toàn vẹn và bảo mật của nó theo các điều 471, 2 ° Bộ Giáo luật và 244 §2, 2 ° Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương.

§3. Ngoại trừ như dự liệu trong điều 3 §3, vị Bản quyền nào tiếp nhận báo cáo sẽ mau chóng chuyển nó đến vị Bản quyền của nơi được cho là đã xảy ra các biến cố, cũng như vị Bản quyền của người bị báo cáo; các vị này sẽ tiến hành theo theo luật lệ đã dự liệu cho trường hợp chuyên biệt.

§4. Đối với mục đích của tiêu đề này, giáo phận Đông phương (Eparchies) được ngang hàng với các Giáo phận và Giáo phẩm (hierarch) được ngang hàng với vị Bản quyền.

Điều 3 - Báo cáo

§1. Ngoại trừ như được dự liệu bởi các điều 1548 §2 Bộ Giáo luật và 1229 §2 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương, bất cứ khi nào một giáo sĩ hoặc một thành viên của Viện Đời sống thánh hiến hoặc của Hiệp hội đời sống tông đồ thấy hoặc có động cơ có cơ để tin rằng, một trong các sự kiện được đề cập ở điều 1 đã bị vi phạm, người đó có nghĩa vụ phải báo cáo nhanh chóng sự kiện ấy cho vị Bản quyền địa phương nơi các biến cố được cho là đã xảy ra hoặc cho một vị Bản quyền khác trong số những vị được đề cập trong các điều 134 Bộ Giáo luật và 984 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương, ngoại trừ những gì được ấn định bởi §3 của

điều này.

§2. Bất cứ người nào cũng có thể gửi báo cáo liên quan đến hành vi được đề cập ở điều 1, sử dụng các phương pháp được đề cập trong điều trước đó hoặc bằng bất cứ phương tiện thích hợp nào khác.

§3. Khi báo cáo liên quan đến một trong những người được nêu ở điều 6, nó sẽ được gửi đến Thẩm quyền được xác định dựa trên các điều 8 và 9. Báo cáo luôn có thể được gửi trực tiếp đến Tòa thánh hoặc qua vị Đại diện của Đức Giáo Hoàng.

§4. Báo cáo sẽ bao gồm càng nhiều điểm đặc thù càng tốt, chẳng hạn như các mốc về thời gian và địa điểm xảy ra các sự kiện, về những người liên quan hoặc được thông báo, cũng như bất cứ hoàn cảnh nào khác có thể hữu ích để đảm bảo việc đánh giá chính xác các sự kiện.

§5. Thông tin cũng có thể được thu lượm một cách mặc nhiên (ex officio).

Điều 4 - Bảo vệ người nộp báo cáo

§1. Lập báo cáo theo điều 3 sẽ không cấu thành vi phạm nào đối với tính bảo mật của chức vụ.

§2. Ngoại trừ như được dự liệu bởi các điều 1390 Bộ Giáo luật và 1452 và 1454 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương, thành kiến, trả thù hoặc kỳ thị như hậu quả của việc nộp báo cáo đều bị cấm và có thể cấu thành tác phong được nêu trong điều 1 §1, tiểu mục b).

§3. Một nghĩa vụ giữ im lặng có thể không bị áp đặt lên bất cứ người nào liên quan đến nội dung báo cáo của người đó.

Điều 5 - Chăm sóc con người

§1. Các thẩm quyền Giáo hội sẽ cam kết bảo đảm rằng những người tuyên bố họ bị tổn hại, cùng với gia đình họ, phải được đối xử cách xứng đáng và tôn trọng, và đặc biệt, phải được:

- a) chào đón, lắng nghe và nâng đỡ, bao gồm cả việc cung cấp các dịch vụ chuyên biệt;
- b) cung ứng sự hỗ trợ thiêng liêng;
- c) cung ứng sự hỗ trợ y tế, bao gồm hỗ trợ điều trị và tâm lý, theo yêu cầu của từng trường hợp chuyên biệt.

§2. Tiếng tốt và quyền riêng tư của những người liên quan, cũng như việc bảo mật các dữ kiện bản thân của họ, phải được bảo vệ.

TIÊU ĐỀ II: CÁC QUY ĐỊNH LIÊN QUAN ĐẾN CÁC GIÁM MỤC VÀ CÁC VỊ TƯƠNG ĐƯƠNG VỚI HỌ

Điều 6 - Phạm vi chủ thể của áp dụng

Các quy tắc có tính thủ tục được đề cập trong tiêu đề này liên quan đến tác phong được đề

cập trong điều 1, được thực hành bởi:

a) các Hồng Y, thượng phụ, giám mục và đại diện (legates) của Giám Mục Rôma;

b) các giáo sĩ nào là, hoặc đã từng là, người đứng đầu về mục vụ của một Giáo hội đặc thù hoặc của một thực thể kết nhập vào nó, theo nghi lễ Latinh hoặc theo nghi lễ Đông phương, bao gồm các Tòa Bản Quyền Tông Nhân (Personal Ordinariates), có các hành động vi phạm *durante munere* (trong khi thi hành nhiệm vụ);

c) các giáo sĩ là hoặc đã từng là những người lãnh đạo trước đây của một Toà Phủ Doãn Tông Nhân (Personal Prelature), có các hành động vi phạm *durante munere* (trong khi thi hành nhiệm vụ);

d) những người là hoặc đã từng là người điều hành tối cao của các Viện Đời sống thánh hiến hoặc của các Hội đời sống tông đồ thuộc quyền giáo hoàng, cũng như các đan viện *sui iuris* (tự trị), có liên quan với các hành động vi phạm *durante munere* (trong khi thi hành nhiệm vụ).

Điều 7 – Bộ có năng quyền

§1. Đối với mục đích của tiêu đề này, “*bộ có năng quyền*” (“competent Dicastery”), có nghĩa là Bộ Giáo lý Đức tin, liên quan đến các tội phạm dành cho nó bởi các quy định hiện hành, cũng như trong mọi trường hợp khác và căn cứ vào quyền tài phán liên hệ của họ, dựa trên luật lệ riêng của Giáo triều Rôma:

- Bộ các Giáo hội phương Đông;
- Bộ Giám mục;
- Bộ Truyền giảng Tin Mừng cho các Dân tộc;
- Bộ Giáo sĩ;
- Bộ các Viện Đời sống Thánh hiến và các Hội Đời sống Tông đồ.

§2. Để bảo đảm sự phối hợp tốt nhất, Bộ có năng quyền thông báo cho Phủ Quốc Vụ Khanh, và các Bộ khác có liên quan trực tiếp, về báo cáo và kết quả điều tra.

§3. Các việc truyền thông được đề cập trong tiêu đề này giữa các tòa giáo tỉnh và Tòa Thánh diễn ra qua vị Đại diện Đức Giáo Hoàng.

Điều 8 - Thủ tục áp dụng trong biến cố báo cáo liên quan đến một Giám mục của Giáo hội Latinh

§1. Thẩm quyền nhận được bản báo cáo sẽ chuyển nó đến cả Tòa thánh lẫn Tòa Giáo Tỉnh nơi người bị báo cáo cư trú.

§2. Nếu báo cáo liên quan đến Tòa Giáo Tỉnh hoặc Tòa Giáo Tỉnh trông tòa, nó sẽ được chuyển đến Tòa thánh, cũng như đến Giám mục thuộc hạt (suffragant) thăm niên nhờ thăng thưởng, nếu đó là trường hợp, thì các điều khoản sau đây liên quan đến Tòa giáo tỉnh áp dụng cho vị này.

§3. Trong biến cố báo cáo liên quan đến một Đại diện của Đức Giáo Hoàng, nó sẽ được chuyển trực tiếp đến Phủ Quốc Vụ Khanh.

Điều 9 - Thủ tục áp dụng cho các Giám mục của các Giáo Hội Công Giáo Đông phương

§1. Các báo cáo liên quan đến một Giám mục của một Giáo hội Thượng phụ, Tổng Giám mục chính hoặc Giáo tỉnh *sui iuris* (tự trị) sẽ được chuyển đến các Thượng phụ, các Tổng Giám mục chính hoặc các Tổng Giáo Tỉnh của Giáo hội *sui iuris* (tự trị).

§2. Nếu báo cáo liên quan đến 1 Tổng Giám mục giáo tỉnh của một Giáo hội Thượng phụ hoặc Tổng Giám mục chính, vốn thi hành chức vụ của mình trong lãnh thổ của các Giáo hội này, nó sẽ được chuyển đến Thượng phụ hoặc Tổng Giám mục chính liên hệ.

§3. Trong các trường hợp trên đây, thẩm quyền nhận được báo cáo cũng sẽ chuyển nó đến Tòa thánh.

§4. Nếu người bị báo cáo là Giám mục hoặc Tổng Giám Mục giáo tỉnh bên ngoài lãnh thổ của Giáo hội thượng phụ, Tổng Giám mục chính hoặc Tổng Giám Mục giáo tỉnh *sui iuris* (tự trị), báo cáo sẽ được chuyển đến Tòa thánh.

§5. Trong trường hợp báo cáo liên quan đến một Thượng phụ, Tổng Giám mục chính, Tổng Giám Mục giáo tỉnh *sui iuris* hoặc một Giám mục của các Giáo Hội Công Giáo Đông phương *sui iuris* khác, nó sẽ được chuyển đến Tòa thánh.

§6. Các quy định sau đây liên quan đến Tổng Giám Mục giáo tỉnh áp dụng cho thẩm quyền Giáo hội mà báo cáo được chuyển tới dựa trên điều này.

Điều 10 - Nhiệm vụ ban đầu của Tổng Giám Mục giáo tỉnh

§1. Trừ khi báo cáo rõ ràng không có cơ sở, Tổng Giám Mục giáo tỉnh ngay lập tức yêu cầu Bộ có năng quyền để mình được chỉ định bắt đầu cuộc điều tra. Nếu Tổng giám mục giáo tỉnh coi báo cáo rõ ràng là không có cơ sở, vị này sẽ thông báo cho Đại diện Đức Giáo Hoàng.

§2. Bộ sẽ tiến hành không chậm trễ, và trong mọi trường hợp trong vòng ba mươi ngày kể từ khi nhận được báo cáo đầu tiên của Đại diện Đức Giáo Hoàng hoặc lời yêu cầu được chỉ định của Tổng giám mục giáo tỉnh, bằng cách cung cấp các hướng dẫn phải tiến hành ra sao trong trường hợp chuyên biệt.

Điều 11 - Giao phó cuộc điều tra cho một người không phải là Tổng giám mục giáo tỉnh

§1. Nếu Bộ có năng quyền cho là thích đáng việc giao phó cuộc điều tra cho một người không phải là Tổng giám mục giáo tỉnh, thì Tổng giám mục giáo tỉnh được thông báo như vậy. Tổng giám mục giáo tỉnh cung cấp tất cả các thông tin và tài liệu liên quan cho người được Bộ chỉ định.

§2. Trong trường hợp được đề cập trong đoạn trước, các quy định sau đây liên quan đến Tổng giám mục giáo tỉnh áp dụng cho người được trao nhiệm vụ tiến hành cuộc điều tra.

Điều 12 - Tiến hành cuộc điều tra

§1. Khi được bổ nhiệm bởi Bộ có năng quyền và hành động phù hợp với các hướng dẫn nhận

được, Tổng giám mục giáo tỉnh, hoặc đích thân hoặc qua một hoặc nhiều người thích hợp:

a) thu thập thông tin liên quan đến các sự kiện;

b) truy cập thông tin và tài liệu cần thiết cho mục đích điều tra lưu trong văn khố của các văn phòng giáo hội;

c) tiếp nhận sự hợp tác của các vị bản quyền hoặc giáo phẩm đông phương (hierarchy) khác bất cứ khi nào cần thiết;

d) yêu cầu thông tin từ các cá nhân và định chế, bao gồm các định chế dân sự, có khả năng cung cấp các yếu tố hữu ích cho cuộc điều tra.

§2. Nếu cần phải nghe từ một vị thành niên hoặc một người dễ bị tổn thương, Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ áp dụng các thủ tục thích hợp, có tính đến địa vị (status) của họ.

§3. Trong trường hợp có các động cơ có căn cứ để kết luận rằng thông tin hoặc tài liệu liên quan đến cuộc điều tra có nguy cơ bị lấy đi hoặc phá hủy, Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ thực hiện các biện pháp cần thiết để bảo quản chúng.

§4. Ngay cả khi sử dụng các người khác, Tổng giám mục giáo tỉnh vẫn chịu trách nhiệm về phương hướng và việc tiến hành cuộc điều tra, cũng như thực hiện kịp thời các chỉ dẫn đã được nêu trong điều 10 §2.

§5. Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ được trợ giúp bởi một công chứng viên được chỉ định tự do theo các điều 483 §2 Bộ Giáo luật và 253 §2 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương.

§6. Tổng giám mục giáo tỉnh được yêu cầu phải hành động một cách vô tư và không có xung đột về quyền lợi. Nếu ngài cho rằng mình đang có mâu thuẫn quyền lợi hoặc không thể duy trì sự vô tư cần thiết để bảo đảm tính toàn vẹn của cuộc điều tra, ngài có nghĩa vụ phải tự cáo tỵ (recuse) và báo cáo tình huống cho Bộ có năng quyền.

§7. Người bị điều tra được hưởng sự suy đoán vô tội.

§8. Tổng giám mục giáo tỉnh, nếu được Bộ có năng quyền yêu cầu, thông báo cho người bị điều tra liên quan đến anh ta / cô ta, nghe trình thuật của anh ta / cô ta về các sự kiện và mời anh ta / cô ta trình bày bản tóm tắt để bào chữa. Trong những trường hợp như vậy, người bị điều tra có thể được hỗ trợ bởi luật sư pháp lý.

§9. Cứ sau ba mươi ngày, Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ gửi một báo cáo về tình trạng của cuộc điều tra đến Bộ có năng quyền.

Điều 13 - Sự tham gia của những người có đủ điều kiện

§ 1. Phù hợp với bất cứ chỉ thị cuối cùng nào của Hội đồng Giám mục, của Thượng hội đồng Giám mục hoặc Hội đồng Giáo phẩm liên quan đến việc phải hỗ trợ Tổng giám mục giáo tỉnh tiến hành cuộc điều tra ra sao, các Giám mục của các Giáo tỉnh liên hệ, từng vị hay cùng nhau, có thể lập danh sách những người đủ điều kiện để Tổng giám mục giáo tỉnh có thể chọn những người phù hợp nhất cho việc hỗ trợ điều tra, theo nhu cầu của từng trường hợp cá thể và, đặc biệt, có lưu ý đến sự hợp tác có thể được cung cấp bởi tín hữu giáo dân theo các điều

228 Bộ Giáo luật và 408 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương.

§2. Tuy nhiên, Tổng giám mục giáo tỉnh được tự do chọn các người khác cũng có đủ điều kiện không kém.

§3. Bất cứ người nào hỗ trợ Tổng giám mục giáo tỉnh trong cuộc điều tra đều được yêu cầu phải hành động một cách vô tư và không được có xung đột quyền lợi. Nếu họ cho rằng mình đang có mâu thuẫn quyền lợi hoặc không thể duy trì sự vô tư cần thiết để bảo đảm tính toàn vẹn của cuộc điều tra, họ có nghĩa vụ phải tự cáo tỵ và báo cáo tình huống này cho Tổng giám mục giáo tỉnh.

§4. Những người giúp đỡ Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ tuyên thệ chu toàn trách nhiệm của họ cách thích đáng.

Điều 14 – Khoảng thời gian điều tra

§1. Việc điều tra sẽ được hoàn thành trong thời hạn chín mươi ngày hoặc trong một hạn kỳ khác được dự liệu bởi các chỉ thị nêu trong ở điều 10 §2.

§2. Nơi nào có lý do chính đáng, Tổng giám mục giáo tỉnh có thể yêu cầu Bộ có năng quyền gia hạn.

Điều 15 – Các biện pháp phòng ngừa

Nếu các sự kiện hoặc hoàn cảnh yêu cầu, Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ đề nghị với Bộ có năng quyền tiếp nhận các điều khoản hoặc các biện pháp phòng ngừa thích đáng liên quan đến người đang bị điều tra.

Điều 16 – Việc thành lập quỹ

§1. Các Giáo tỉnh, các Hội đồng giám mục, các Thượng hội đồng giám mục và hội đồng Giáo phẩm Đông phương có thể lập một quỹ, được thiết lập theo các tiêu chuẩn của điều 116 và 1303 §1, 1 ° Bộ Giáo luật và 1047 Bộ Giáo luật Giáo hội Đông phương và được quản trị theo các quy tắc của giáo luật với mục đích là đài thọ được các chi phí của cuộc điều tra.

§2. Theo yêu cầu của vị Tổng giám mục giáo tỉnh được chỉ định, các quỹ cần thiết cho mục đích điều tra được cung cấp cho ngài bởi quản trị viên của quỹ; Tổng giám mục giáo tỉnh vẫn có bốn phần trình bày một giải trình cho quản trị viên khi kết thúc cuộc điều tra.

Điều 17 – Chuyển giao các tài liệu và phiếu bầu

§1. Sau khi hoàn thành cuộc điều tra, Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ chuyển giao các văn bản cho Bộ có năng quyền, cùng với phiếu bầu (*votum*) của mình liên quan đến kết quả điều tra và câu trả lời cho bất cứ truy vấn nào có trong các chỉ thị đã ban hành dưới điều 10 §2.

§2. Trừ khi có thêm chỉ thị từ Bộ có năng quyền, các quyền hạn của Tổng giám mục giáo tỉnh sẽ chấm dứt sau khi cuộc điều tra hoàn tất.

§3. Phù hợp với các chỉ thị của Bộ có năng quyền, Tổng giám mục giáo tỉnh, theo yêu cầu, sẽ thông báo cho người bị cáo buộc một hành vi phạm tội, hoặc người đại diện pháp lý của họ,

về kết quả của cuộc điều tra.

Điều 18 - Các biện pháp tiếp theo

Trừ khi nó quyết định dự liệu một cuộc điều tra bổ sung, Bộ có năng quyền tiến hành theo luật pháp dự liệu cho trường hợp chuyên biệt.

Điều 19 - Tuân thủ luật pháp nhà nước

Các quy tắc này được áp dụng không phương hại đến các quyền và nghĩa vụ được thiết lập ở mỗi nơi theo luật nhà nước, đặc biệt là các quy định liên quan đến bất cứ nghĩa vụ báo cáo nào cho các cơ quan dân sự có năng quyền.

Các quy tắc hiện tại được phê chuẩn *ad experimentum* (thử nghiệm) trong ba năm.

Tôi quyết định rằng Tông Thư hiện tại dưới dạng Tự Sắc phải được công bố bằng phương tiện in ấn trên tờ *Osservatore Romano*, có hiệu lực vào ngày 1 tháng 6 năm 2019, và sau đó được in ấn trong *Acta Apostolicae Sedis*.

Ban hành ở Rôma, tại Nhà Thờ Thánh Phêrô, vào ngày 7 tháng 5 năm 2019, năm thứ bảy Triều Giáo hoàng của tôi.

PP FRANCISCUS.

Các nhận định về Tự Sắc “Các con là ánh sáng thế gian” của Đức Thánh Cha Phanxicô

Vũ Văn An, 11/May/2019

Điều đầu tiên nên biết là nhận định của người đóng góp lớn vào việc soạn thảo tự sắc. Người đó là Đức Tổng Giám Mục Charles Jude Scicluna của Malta, hiện là phụ tá tổng thư ký tại Bộ Giáo Lý Đức Tin, Bộ được coi là “Bộ Có Năng Quyền” hàng đầu trong diễn trình báo cáo do Tự Sắc dự liệu. Chính ngài đã giới thiệu tự sắc với báo chí tại Phòng Báo Chí Tòa Thánh.

Theo Linda Bordoni của VaticanNews, Đức Tổng Giám Mục Scicluna đã dùng một ngôn từ đơn giản để tóm tắt tinh thần của Tự Sắc: “Nếu bạn thực sự yêu mến Giáo Hội, bạn cần báo cáo tác phong xấu; nếu bạn báo cáo tác phong xấu, bạn sẽ được bảo vệ; các nạn nhân nên biết rằng Giáo Hội có nghĩa vụ lắng nghe họ, nâng đỡ họ, cung cấp cho họ sự giúp đỡ họ cần”.

Đức Tổng Giám Mục cũng cho hay văn kiện này do một đội ngũ thuộc nhiều bộ sở khác nhau cùng soạn thảo “nó là kết quả của việc làm theo nhóm, rất khổ công” chứ không phải chỉ của Bộ Giáo Lý Đức Tin.

Theo Michael J. O’Loughlin của Tạp chí America, các nhà lãnh đạo Công Giáo nói chung hoan nghinh Tự Sắc của Đức Phanxicô. Tuy nhiên, các nhóm tranh đấu cho các nạn nhân thì tỏ ra dè dặt hơn.

Trong số những vị ủng hộ Tự sắc, ta thấy có Đức Hồng Y Blase Cupich của Chicago, người hồi tháng 11, 2018, đã thả nổi ý niệm trách nhiệm giải trình của giám mục (bishop accountability) tương tự như điều Vatican vừa công bố. Ngài gọi các biện pháp của Tự Sắc là “cách mạng”.

Trái lại, Anne Barrett Doyle, đồng giám đốc của *BishopAccountability.org*, trong một tuyên bố, viết rằng quy tắc mới là “một bước tiến tới” đặc biệt trong việc bảo vệ người báo cáo, không đòi người báo cáo phải giữ im lặng và buộc các giám mục phải tiếp nhận các thủ tục báo cáo vi phạm. Tuy nhiên, cô cho biết thêm: “Thế nhưng gần như không đủ” vì không nói tới trừng phạt, không đề cập gì tới “zero tolerance” (tuyệt đối không dung thứ).

Nhóm *Survivors Network for Those Abused by Priests* cũng đưa ra lời ca ngợi Tự Sắc đã truyền phải báo cáo kể cả các lạm dụng đối với “người lớn dễ bị tổn thương”. Tuy nhiên, nhóm cho rằng mặc dù Tự Sắc đòi các giám mục phải tuân theo luật lệ dân sự địa phương liên quan đến việc báo cáo các lạm dụng, nhưng không đòi mọi giám mục phải báo cáo với cảnh sát.

Nhóm trên có cái nhìn giới hạn của các quốc gia tự do dân chủ không muốn Giáo Hội giữ một số cuộc điều tra cho riêng mình. Họ bảo: “có lẽ chúng ta sẽ có ấn tượng nhiều hơn nếu luật lệ mới đòi các viên chức của Giáo Hội, thay thế vào đó, phải báo cáo cho cảnh sát và các công tố viên. Sự giám sát của các thẩm quyền bên ngoài, thế tục sẽ bảo vệ trẻ em tốt hơn và ngăn đê các vụ che đậy”.

Điều ấy không nhất thiết lúc nào cũng đúng, nhất là khi các thẩm quyền bên ngoài kia càng ngày càng tỏ ra muốn triệt hạ ảnh hưởng của Giáo Hội. Và lại, Tòa Thánh từ lâu vốn cho rằng các hệ thống luật lệ khác nhau tại các quốc gia khác nhau khiến một luật lệ phổ quát về báo cáo trở thành bất khả hữu, và việc áp đặt một luật lệ như thế nhất định sẽ xâm hại tới giáo hội ở những nơi người Công Giáo là một thiểu số bị bách hại. Đàng khác, lần đầu tiên trong lịch sử, các quy tắc mới này có dự liệu việc các giáo sĩ phải tuân theo các đòi hỏi báo cáo dân sự nơi họ sinh sống, và nghĩa vụ báo cáo cho Giáo hội không hề phương hại đến ác đòi hỏi này.

Về phương diện minh bạch (transparency), Đức Hồng Y Cupich cho rằng việc tham gia của giáo dân trong diễn trình điều tra bảo đảm sự minh bạch ấy. Tuy nhiên, Kim Smolik, người đứng đầu tổ chức *Leadership Roundtable*, một nhóm cải cách do giáo dân lãnh đạo nhằm cổ vũ sự minh bạch và việc giải trình trách nhiệm trong Giáo hội, tuy gọi luật lệ mới là “một bước tiến quan trọng cho người Công Giáo khắp thế giới” nhưng cho hay: nhiều điều hơn nữa cần được thực hiện.

Bà cho rằng mặc dù chưa hẳn dựa vào sự thay đổi văn hóa cần thiết cho việc giải quyết tận gốc các nguyên nhân tạo ra việc lạm dụng và che đậy, nhưng luật lệ mới đã cung cấp nền tảng để các hội đồng Giám Mục tạo ra các chính sách giải trình trách nhiệm có ý nghĩa đối với khu vực của họ.

Đức Hồng Y Seán O’Malley, trong một tuyên bố, viết rằng điều rất có ý nghĩa là luật lệ mới đã bao gồm các người lớn “bị vi phạm tình dục do bạo lực hoặc đe dọa hay lạm quyền” vì các nạn nhân này có thể là các chủng sinh và tu sĩ.

Trong mấy tháng gần đây, cả truyền thông thế tục lẫn tạp chí phụ nữ của Tòa Thánh đều đã tường trình việc lạm dụng tình dục các nữ tu Công Giáo trên thế giới. Trong một tuyên bố gửi cho tạp chí *America*, Hội Đồng Lãnh Đạo Các Nữ Tu nói rằng họ “hài lòng khi Đức Giáo Hoàng Phanxicô đưa ra một biện pháp tiến bộ có ý nghĩa” và họ sẽ tiếp tục học hỏi Tự Sắc để hiểu các hệ luận của Tự Sắc đối với các nữ tu.

Gần đây cũng đã có những trường hợp các giám mục Mỹ bị các Tổng Giám Mục giáo tỉnh

điều tra, điều Đức Hồng Y Cupich cho là mô thức hữu hiệu. Như trường hợp Tổng Giám Mục William Lori của Baltimore điều tra các lời tố cáo Đức Cha Michael Barnsfield của Tây Virginia có tác phong tình dục xấu xa. Và vụ Đức Hồng Y Timothy Dolan xử lý các đơn tố cáo cựu Hồng Y McCarrick dựa vào cuộc điều tra của một ủy ban giáo dân của tổng giáo phận; cuộc điều tra này thấy các lời tố cáo đã có từ mấy thập niên chôn vùi vị cựu Tổng Giám Mục Washington là đáng tin cậy.

Đức Hồng Y Dolan của New York cho rằng luật lệ mới là “một dấu chỉ nữa cho thấy ý của Đức Thánh Cha muốn thiết lập việc cải tổ, phát huy việc hàn gắn, và bảo đảm công lý. Đây là một bước tiến hết sức cần thiết và cực kỳ quan trọng đối với giáo hội hoàn vũ”.

Mọi người còn nhớ, tháng 11 năm ngoái, Hội Đồng Giám Mục Hoa Kỳ sắp sửa bỏ phiếu để chấp thuận một số biện pháp rất ráo nhằm loại bỏ tai tiếng lạm dụng, nhưng được Tòa Thánh yêu cầu, các ngài đã hủy bỏ cuộc đầu phiếu ấy. Và sau đó là Hội Nghị thượng đỉnh về việc bảo vệ trẻ em. Nay, theo nhận định của Đức Hồng Y Daniel DiNardo, Chủ tịch Hội Đồng Giám Mục Hoa Kỳ, “khuôn khổ hiện có tại Hoa Kỳ, bao gồm việc vươn tay ra với các nạn nhân, lập trường tuyệt đối không dung thứ, báo cáo các lời tố cáo cho thẩm quyền dân sự và tài chuyên môn của giáo dân tại các ủy ban duyệt xét sẽ đặt chúng ta vào thế sẵn sàng đem các chỉ thị của Đức Thánh Cha ra hành động”.

Đức Hồng Y Cupich thì cho rằng “điều xảy ra hồi tháng 11 giúp mọi sự có thời gian chín mùi vì lợi ích của Giáo Hội hoàn vũ”.

Ký giả John Allen của Tạp chí Crux gọi việc ban hành Tự Sắc là một việc làm lớn vì luật lệ mới là “một bước thêm nữa và sâu sắc trong việc ngăn ngừa và đấu tranh chống lạm dụng”.

Ông cho rằng đây là lần đầu tiên, mọi giáo phận trên thế giới đều phải có 1 hệ thống công khai để tiếp nhận các lời tố cáo lạm dụng và che đậy, các giáo sĩ và tu sĩ có nghĩa vụ báo cáo và khi báo cáo được bảo vệ.

Và mặc dù luật lệ mới không đề cập đến việc báo cáo tội lạm dụng và che đậy cho nhà cầm quyền dân sự, vì đây chỉ nói đến các thủ tục của Giáo Hội, nhưng các thủ tục này không hề ngăn cản các nghĩa vụ hiện có dưới luật pháp dân sự.

John Allen cũng lưu ý tới một nét đặc biệt trong việc đòi bắt cứ cơ quan giáo triều xử lý sự việc như thế nào đều có nghĩa vụ phải thông báo cho Phủ Quốc Vụ Khanh và các bộ sở khác có liên quan biết điều gì đang diễn ra. Trong thế giới gần như phong kiến của Vatican, chia vùng “lãnh chúa” riêng biệt xưa nay, sự phối hợp này phải được coi là cách mạng.

Tuy nhiên, Ông cũng cho rằng tác dụng của Tự Sắc mạnh mẽ nhất nơi các nước bên ngoài Phương Tây. Vì nói cho cùng, các nước Phương Tây, hầu như nước nào cũng đã có các biện pháp này rồi. Và lại, Tự Sắc dường như muốn củng cố vị trí nổi bật của Phủ Quốc Vụ Khanh, một điều nhiều người vốn cho là gây trở ngại cho việc đánh phá tệ nạn lạm dụng và che đậy.

Nhưng điều cũng rõ ràng là Đức Phanxicô nghiêm túc đối với việc diệt trừ tai tiếng lạm dụng và che đậy lạm dụng trong Giáo Hội.

Theo Inés San Martin của tạp chí Crux, trong buổi họp báo công bố Tự Sắc, Ông Alessandro Gisotti, Giám Đốc lâm thời của Phòng Báo Chí Tòa Thánh, cho rằng đây là “một ngày quan trọng đối với việc bảo vệ các vị thành niên trong Giáo Hội” và mô tả luật lệ mới là một đóng

góp vào việc “làm cho Giáo Hội trở thành căn nhà an toàn hơn bao giờ hết cho các trẻ em, người yếu đuối và dễ bị thương tổn của chúng ta”.

Cũng theo Martin, Đức Tổng Giám Mục Scicluna nhấn mạnh rằng lần đầu tiên trong lịch sử, luật lệ Giáo Hội hoàn vũ minh nhiên nói đến “nguyên tắc có tính yếu tính” là mình không chứa đựng bất cứ điều gì phương hại đến “các quyền lợi và nghĩa vụ được thiết lập ở mọi nơi bởi pháp luật nhà nước”.

Theo Martin, việc soạn thảo văn kiện này do Phủ Quốc Vụ Khanh điều động nhưng các bộ sở khác được yêu cầu góp ý kiến ít nhất vào hai dự thảo, 1 vào đầu tháng Tư và 1 vào cuối tháng ấy. Tiết lộ này có lý hơn vì như Allen đã nhận định, tự sắc có vẻ đề cao vai trò của Phủ Quốc Vụ Khanh.

Hannah Brockhaus của CNA thì gọi việc trao trách nhiệm điều tra cho vị Tổng Giám Mục giáo tỉnh là mô hình Tổng Giám Mục giáo tỉnh (Metropolitan Model) do Đức Hồng Y Cupich đề xuất tại phiên họp hồi tháng 11, 2018 của Hội Đồng Giám Mục Hoa Kỳ và tại Hội Nghị Thượng Đỉnh ở Vatican hồi tháng 2, 2019 về việc bảo vệ vị thành niên.

Và dù Tự Sắc không nói đến các hình phạt, nhưng theo Brockhaus, các hình phạt đã có sẵn trong Giáo Luật. Ở cuối cuộc điều tra, kết quả được gửi tới Bộ có năng quyền và Bộ này sẽ áp dụng các hình phạt sẵn có trong Bộ Giáo Luật.

Kurt Martens, giáo sư thường trú của trường giáo luật Đại Học Công Giáo America và là chủ bút của tờ *The Jurist*, viết trên *America* cho rằng với tự sắc mới, Đức Giáo Hoàng Phanxicô chứng tỏ ngài rất nghiêm túc đối với cuộc khủng hoảng lạm dụng. “Luật lệ mới ban hành chỉ mấy tháng sau hội nghị thượng đỉnh về lạm dụng hồi tháng 2, 2019 tại Rôma. Thời gian và giọng điệu của luật lệ mới quả có tính cách mạng, thế nhưng luật lệ thì đặt cơ sở vững chắc trên truyền thống”.

Ông cho rằng đây cũng là do trải nghiệm đau đớn và đôi khi cay đắng của Giáo Hội Hoa kỳ và các tiếng nói của tín hữu hoàn cầu giúp đem đến sự thay đổi trong thái độ và luật lệ. “Nay không còn đường trở lui, và giọng điệu quả đã được điều hướng về tương lai”.

Martens coi việc bảo vệ người tố cáo có “tính cách mạng trong giáo luật và bảo đảm bất cứ nạn nhân nào muốn kể lại câu chuyện của họ đều không thể bị im tiếng”.

Ông cũng cho rằng một trong các điều phi thường của luật lệ mới là nếu hành xử không tốt 1 cuộc điều tra mà ngài chịu trách nhiệm, vị giám mục có thể bị điều tra về tội che đậy.